

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Archdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

§. 1. Quid possit homo præstare absque Gratia in servanda lege naturæ, &
tentatione superanda?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

Dei notitiam & fidem supponitur habuisse ad-
jutorium ordinis naturalis, ut indicant illa ver-
ba D. Thomæ: Si aliquis taliter nutritus (in
sylvis) ductum naturalis rationis sequeretur,
certissimè est tenendum &c. Id quoque ex sola
Dei *providentia* & beneplacito fieri, homine in-
fideli ex ductu rationis naturalis inspirationem
fidei *non impediente* per sua peccata, conformiter
ab initio diximus.

CONTROVERSIA SEXTA

De viribus Naturæ sine adjutorio Gratiæ divinæ.

S. I.

*Quid possit homo prestare absque Gratia in servanda
lege naturæ, & tentatione superanda?*

Dico breviter primò: In natura lapsa sine
gratia datur potentia physica servandi col-
lectivè totam legem naturæ. Ita docent Ariaga,
& plures alij. Quia etiam sepositâ gratiâ homo
peccabit si violet legem naturæ. Atqui poten-
tia peccandi includit potentiam saltem physi-
cam non peccandi, nemo enim potest peccare
in eo quod physicè nequit vitare.

Dico secundò, Homo tamen lapsus habet ne-
cessitatem moralem saltem ex parte violandi le-
gem naturæ, si longo tempore ei desit gratia.
Hæc est communis doctrina Theologorum, a-
deo ut opposita censeatur errori proxima.

Ratio desumitur ex eo, quod Concilia & Pa-
tres in illud Apostoli ad Rom. 7. *Infelix ego homo*
quis

quis me liberabit de corpore mortis huius ? gratia Dei per Iesum Christum ; doceant observationem legis sine gratia esse moraliter impossibilem, propter infirmitatem carnis, & vim concupiscentia ; quibus denotatur necessitas quaedam antecedens, si in peculiari difficultate honestè operandi, seposito adjutorio gratia ; quia sensibilia vehementer apprehendimus, & concupiscentia ad hanc apprehensionem naturaliter insurgens, voluntatem ad objecta inhonesta vehementer inclinat, ideoque redditur moraliter impotens ad legem longo tempore observandam ; cum necesse sit intra longum temporis spatium frequenter occurrere tentationes legis observationi contrarias. Sicut in magna multitudine hominum, etsi possibile sit physicè omnes filere, moraliter tamen necessarium est aliquem fore qui loquatur. Colligitur eadem doctrina ex Concil. Milevitano *Can. 5.* & Tridentino *Sess. 6. c. 13.*

Dico tertio : Datur in homine lapsa moralis possibilitas servandi dictam legem tempore absque gratia. Est communis Doctorum

Quia pro exiguo tempore potest deesse illa moralis difficultas, quam in superiori assertionem exposuimus ; absente autem singulari difficultate, nos posse honestè operari, adeoque legem servare, admittunt passim Doctores cum S. Chrysof. in 1. ad Corinth. *cap. 11.* & S. Anselmo in dial. de libero arbit. *cap. 5. & 6.*

Dico quarto : Homo in hoc statu nequit gravem tentationem sine gratia superare. Est communior, contra aliquos Authores Catholicos.

Et probatur ex Apostolo 1. ad Corinth. 10. *Fidelis Deus qui non patietur vos tentari supra id quod potestis* Ex quo loco docet Chrysof. dari aliquas

tentationes quæ non possint à nobis viribus naturæ superari, cum eas opponat Apostolus tentationi humanæ, sive levi, quæ à nobis vinci potest. Et Prosper lib. contra Collatorem cap. 35. invehitur in Cassianum, quod dixerit à Jobo tentationem gravem viribus naturæ superatam fuisse.

Hinc dicendum à fortiori, omnes tentationes collectivè sine gratia superari non posse. Et quamvis nonnulli contrarium contendant, id tamen temerarium esse censet Suarez hic lib. 1. cap. 26.

Dices, Potest quis ex fine pravo inanis gloriæ mortem tolerare; ergo idem potest ex fine honesto gratia, non obstante rei difficultate.

Respondeo negando consequentiam. Quia finis pravus tollit, aut minuit difficultatem operandi, propter vehementem sensibilis bonitatis apprehensionem: finis verò honestus, quia languidè apprehenditur, relinquit totam tentationis difficultatem prædominari.

Dico quintò: Potest modò ab homine sine gratia vinci levis, aut mediocris tentatio. Ita docet Amicus, aliique communiter, contra Valquez, & Meratium, qui semper ad victoriam tentationis gratiam aliquam requirunt.

Ratio desumitur ex eo, quod aliqualis difficultas oppositæ tentationis non impediat quin objecti honestas possit efficaciter apprehendi, atque ita connaturali modo placere ut voluntas illi adhæreat. Et sicut experimur opus non esse auxilio gratiæ ut quis resistat alteri gratiæ fortiter ac suaviter ad bonum inclinanti, ita etiam non est cur aliqualis difficultas concupiscentiæ impellentis ad actionem inhonestam, per vires naturæ nequeat superari. Adde proscriptam esse

esse Baij propositionem 29. *Non solum fures ij sunt & latrones qui Christum viam veritatis & vitam negant, sed etiam qui dicunt tentationi ulli, sine gratia ejus adjutorio, hominem posse resistere.*

Quæ nostræ assertioni ab aliis opponuntur, tantum probant requiri gratiam ad quamlibet tentationis victoriam, ut hæc sit meritoria præmij supernaturalis: aut ut contra leves etiam tentationes victoria continua obtineatur, quod lubentes admittimus. Sicut enim absque speciali privilegio nequeunt moraliter vitari omnia venialia, propter instabilitatem naturæ, & frequentes labendi occasiones, sic etiam natura perfecte non satis est potens, ut collectivè omnibus levium tentationum impulsibus obluetur.

§. 2.

An homo possit habere aliquos Actus moraliter bonos absque Gratia supernaturali?

Certum est apud Doctores Catholicos, sine adjutorio gratiæ non elici actum bonum, prout conducit ad vitam æternam. Procedit hæc quæstio de actu tantum moraliter honesto, sive laude digno intra ordinem naturæ. Talem actum negat Bajus, ac penitus explodit distinctionem communem actionis honestæ in naturalem & supernaturalem, asserens ad quemlibet actum honestum gratiam supernaturalem esse necessariam.

Sed contraria sententia necessariò admittenda est. Quod probatur primò; Quia, inter alios, damnarunt Pontifices hunc Baij articulum 25. *Omnia opera infidelium sunt peccata, & virtutes Philosophorum*